

หน่วยงานหลัก: กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก,กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

หน่วยงานร่วม:

ประเด็น : สมุนไพร การนวดไทย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเสริมเศรษฐกิจ

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	เป้าหมาย : สมุนไพร การนวดไทย และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสามารถขับเคลื่อนประเทศสู่ศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์แบบครบวงจร สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตให้ประชาชนอย่างยั่งยืน ตัวชี้วัด : ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (ร้อยละ 5)			
สถานการณ์ /ข้อมูล พื้นฐาน	1. การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรได้รับความนิยมในการขับเคลื่อนประเทศในเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น โดยพบว่ายุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในการพัฒนาเกษตรชีวภาพ อุตสาหกรรมชีวภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย และการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ โดยมุ่งเน้นให้ไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง ภายใต้แนวคิดต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต 2. ข้อมูลจากศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว (TAT Intelligence Center) พบว่า มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism) ของไทยในปี 2561 มีรายได้รวมทั้งสิ้น 26.6 หมื่นล้านบาท (ข้อมูลตั้งแต่ ต.ค. 60 - เม.ย. 61) เพิ่มขึ้นจากฐานเดิมร้อยละ 6.02 คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้น 1.51 พันล้าน (ฐานเดิมในปี 2559 มีมูลค่าทั้งสิ้น 25.09 หมื่นล้านบาท โดยกิจกรรมที่สร้างมูลค่าในการใช้จ่ายสูงสุด ได้แก่ ท่องเที่ยวพร้อมตรวจสุขภาพหรือศัลยกรรมเสริมสวย จำนวน 35,721.86 บาท/คน/ทริป)			
มาตรการ /Value chain	มาตรการที่ 1 ขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ	มาตรการที่ 2 ขับเคลื่อนการนวดไทย เพื่อสร้างอาชีพและรายได้	มาตรการที่ 3 ขับเคลื่อนกัญชา กัญชง สร้างเสริมสุขภาพ	มาตรการที่ 4 ขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical & Wellness Tourism)
กิจกรรม หลัก	1. ส่งเสริม/สนับสนุนผู้ประกอบการในการนำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร 2. ส่งเสริมสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจในชุมชน รองรับบริการเกษตรอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน 14 จังหวัดเมืองสมุนไพร 3. พัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สป่า การนวดไทย และการกีฬา 4. เจรจาจับคู่ธุรกิจและส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์สมุนไพรคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ ผ่านออนไลน์และออฟไลน์	1. ยกระดับมาตรฐานการนวดไทยและหน่วยประเมินมาตรฐาน (Certification Body) 2. พัฒนาและยกระดับกำลังคนด้านการนวดไทย ให้มีคุณภาพและเพียงพอในระบบบริการสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน 3. วิจัย พัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ภูมิปัญญาการนวดไทยให้ประชาชน/นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งให้บริการการนวดไทยที่มีคุณภาพ 4. พัฒนารูปแบบสถานประกอบการด้านการนวดไทยและศูนย์สุขภาพครบวงจรที่นำอัตลักษณ์ความเป็นไทยเข้าสู่สถานบริการสุขภาพที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้	1. ส่งเสริมให้มีการปลูกกัญชา กัญชง ให้เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศและต่างประเทศโดยอาศัยความร่วมมือกับภาครัฐและวิสาหกิจชุมชน 2. พัฒนาลิขสิทธิ์จากกัญชา กัญชง โดยเน้นเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ 3. พัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาสินค้าเชิงนวัตกรรมและการตลาดจากกัญชา กัญชง และกระท่อม	1. การพัฒนารูปแบบบริการดึงดูดชาวต่างชาติ (Magnet) ในสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพชั้นนำ 2. การปรับปรุงมาตรฐานกฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินตามนโยบาย Medical Hub 3. จัดทำฐานข้อมูลใน 4 ผลผลิตหลัก ตามนโยบาย Medical Hub 4. การทำ Business Matching ระหว่างสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทยในประเทศ และต่างประเทศ 5. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์นโยบาย Medical Hub ในต่างประเทศ
ผู้รับผิดชอบ	สธ. (กรม พท., ว. , อย., สป.) , กษ, อก, พณ, อว, มท, ดศ, กก, กต, ทส ร่วมกับสภาวิชาชีพและเอกชน สภาหอการค้าไทย, สภาอุตสาหกรรม	สธ. (กรม พท., สปส.) ร่วมกับ รง. (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) วธ. เครือข่ายมหาวิทยาลัย และภาคเอกชน	สธ. (กรม พท., อย. ว. พ. สป.) สภาเกษตรกรแห่งชาติ เครือข่ายมหาวิทยาลัย ปปส. วิสาหกิจชุมชน ภาคเอกชน	สธ. (กรม สปส., พท.) และ กท.
ระดับ ความสำเร็จ	ไตรมาส 1 (3 เดือน) 1. บุคลากรด้านการนวดไทยได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น 50% 2. มาตรฐานนวดไทยได้รับการยกระดับให้เป็นที่ยอมรับ 4 รูปแบบ 3. มีรายการผลิตภัณฑ์/ยาที่ได้รับการรับรองให้สามารถผลิตและจำหน่ายได้โดยไม่ต้องขออนุญาตขึ้นทะเบียน (Positive list) 30 รายการ 4. ได้รูปแบบบริการดึงดูดชาวต่างชาติ (Magnet) ในสถานพยาบาลที่ผ่าน JCI (70 แห่ง) และสถานประกอบการเพื่อสุขภาพชั้นนำ 5. ได้กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินตามนโยบาย Medical Hub จำนวน 2 ฉบับ	ไตรมาส 2 (6 เดือน) 1. มีตำรับยาแผนไทยสำหรับประชาชน 30 ตำรับ 2. บุคลากรด้านการนวดไทยได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น 80% 3. เมืองสมุนไพร 14 จังหวัดได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับเศรษฐกิจในชุมชน รองรับบริการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ 4. ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนปลูกกัญชา (Cannabis, Hamp) 100 ไร่ 5. ได้รูปแบบบริการดึงดูดชาวต่างชาติ (Magnet) ในสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพชั้นนำ จำนวน 3-5 แห่ง 6. ได้กฎหมาย กฎระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินตามนโยบาย Medical Hub จำนวน 3 ฉบับ	ไตรมาส 3 (9 เดือน) 1. มีผลิตภัณฑ์กัญชา (Cannabis, Hamp) เชิงนวัตกรรมต้นแบบ 2 ผลิตภัณฑ์ 2. มี big data และแอปพลิเคชันด้านการนวดไทย 1 ระบบ 3. มีศูนย์สุขภาพครบวงจรของจังหวัดเมืองสมุนไพรเชื่อมโยงเมืองท่องเที่ยวและศูนย์สุขภาพเพื่อการแพทย์แผนไทยฯ 10 จังหวัด 4. ได้คู่ค้าจากการทำ Business Matching ระหว่างสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพของไทยในประเทศ และต่างประเทศ จำนวน 10 แห่ง 5. ได้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์นโยบาย Medical Hub ในต่างประเทศ จำนวน 1 ครั้ง	ไตรมาส 4 (12 เดือน) 1. มีตำรับยาแผนไทยสำหรับประชาชนเพิ่มเป็น 100 ตำรับ 2. ผลิตภัณฑ์ต้นแบบของตำรับยาแผนไทย 10 ผลิตภัณฑ์ 3. อัตราเพิ่มของมูลค่าการบริโภคสมุนไพรในประเทศเพิ่มขึ้น 1 เท่าตัว คือ 12,000 ล้านบาท (Baseline ค่าเฉลี่ยของอัตราเพิ่มของมูลค่าการบริโภคสมุนไพร ปี 60-61: 6,000 ล้านบาท) 4. คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการประกอบอาชีพนวดไทย 540 ล้านบาท 5. รายได้ของประเทศไทยจากการพัฒนาสุขภาพทางการแพทย์แผนไทย 80 ล้านบาท 6. มีศูนย์บริการทางการแพทย์ทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้พักที่ระยะยาวในเขต EEC/SEC 2 แห่ง 7. มีฐานข้อมูลใน 4 ผลผลิตหลักตามนโยบาย Medical Hub 1 ระบบ 8. รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5